

ВИСНОВКИ
експертної комісії щодо акредитаційної експертизи підготовки
магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» у
Хмельницькому національному університеті

Згідно Законів України “Про освіту” та “Про вищу освіту”, Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 978 , наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу» від 13.06.2012 р. №689, листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Щодо змін у сфері ліцензування та акредитації» від 23.12.2012 р., наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.11.2011 № 1377 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 № 847» та наказу МОН України № 1921л від 27 листопада 2015 р. експертна комісія у складі:

- **Ігнатська Ірина Анатоліївна**, проректор з науково-педагогічної роботи Київського національного університету технологій та дизайну, доктор економічних наук, професор, голова комісії;
- **Димченко Олена Володимирівна**, завідувач кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку Харківського національного університету міського господарства ім. О.М.Бекетова, доктор економічних наук, професор.

в період з 1.12.2015 р. по 3.12.2015 р. розглянула подані матеріали та провела безпосередньо на місці перевірку діяльності Хмельницького національного університету щодо підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» і встановила таке:

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ, НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ І СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Хмельницький національний університет – державний заклад IV рівня акредитації, який підпорядковується Міністерству освіти і науки України і здійснює освітню діяльність, пов'язану з підготовкою фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Хмельницький національний університет, як вищий навчальний заклад, був створений на базі філіалу Українського поліграфічного інституту ім. І.Федорова наказом Мінвузу УРСР від 29 вересня 1967 року. № 593 з початковою назвою Хмельницький технологічний інститут побутового обслуговування. 4 червня 1989 р. наказом Мінвузу УРСР № 174 Хмельницький технологічний інститут побутового обслуговування був перейменований у Хмельницький технологічний інститут (ХТІ).

Специфіка діяльності інституту, його значення для Подільського регіону, стан матеріально-технічної бази, кадрове та навчально-методичне забезпечення навчального процесу, наукова діяльність дозволили акредитувати ХТІ за IV рівнем акредитації (рішення колегії МОУ від 30.06.1994р., протокол № 10). Постановою кабінету Міністрів України від 29.08.1994р. № 592 на його базі створено Технологічний університет Поділля (м. Хмельницький).

Згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.2003 р. Технологічний університет Поділля був реорганізований у Хмельницький державний університет, а вже 21.08.2004 р. Указом Президента №54/2004 Хмельницькому державному університету було надано статус національного.

За роки свого існування Хмельницький національний університет (ХНУ) став відомим центром підготовки висококваліфікованих фахівців, в його стінах підготовлено майже 50 тисяч фахівців із вищою освітою. ХНУ – багатопрофільний вищий навчальний заклад, який провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти за напрямом підготовки – освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» та за спеціальностями освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» і «магістр». Освітня діяльність спрямована на вивчення широкого спектра гуманітарних, технічних, економічних, природничих, соціальних напрямів науки, техніки. В університеті здійснюються фундаментальні та прикладні наукові дослідження, створені науково-методичні центри, є розвинута інфраструктура навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, відповідний рівень кадрового і матеріально-технічного забезпечення, культурно-просвітницької діяльності. В університеті діє аспірантура і докторантура.

Університет володіє всім комплексом науково-методичного забезпечення, визначеним Міністерством освіти і науки України, необхідним для ефективного функціонування університету: освітніми програмами, навчальними планами, навчальними програмами з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін; програмами всіх видів практик; підручниками і навчальними посібниками; інструктивно-методичними матеріалами до самостійної роботи студентів з навчальних дисциплін; контрольними завданнями; контрольними роботами з навчальних дисциплін; методичними матеріалами для атестації здобувачів вищої освіти.

В університеті розроблено освітні програми підготовки бакалаврів, магістрів за принципами Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) в контексті Європейського простору вищої освіти.

Університет здійснює підготовку фахівців за 46 напрямками базової вищої освіти та за 50 спеціальностями з 20 галузей знань. Магістратура функціонує із 46 спеціальностей.

Інформація про загальну характеристику ХНУ подається у таблиці 1.

Хмельницький національний університет – визнаний в Україні і світі науковий центр, найбільший сучасний вищий навчальний заклад на Поділлі.

З прийняттям Закону “Про вищу освіту” (2014) в університеті розпочато оновлення нормативно-методичного забезпечення організації навчального процесу. Впродовж 2014-2015 н.р. робочі групи на факультетах розробили 97 профілів освітніх програм, за якими здійснюється професійна підготовка фахівців. У поточному навчальному році розробляються освітні (освітньо-професійні, освітньо-наукові) програми підготовки фахівців для освітніх ступенів вищої освіти – бакалавр та магістр відповідно до вимог нового закону.

У 2015 році згідно з консолідованим рейтингом ВНЗ, що базується на ТОП–200 Україна, Scopus та Webometrics, проведеним серед 286 вишів України, Хмельницький національний університет посів 39 місце.

Методичне забезпечення навчального процесу здійснюється за допомогою Інформаційної системи «Електронний університет», однією із складових якої є модульне навчальне середовище MOODLE. За період його функціонування викладачами університету розроблено близько 2,5 тисяч навчально-методичних комплексів дисциплін. Сьогодні здійснюється підготовка до сертифікації усіх електронних освітніх ресурсів університету, які використовуються у навчальному процесі.

Випусковою кафедрою з підготовки фахівців за спеціальністю 8.18010016 “Бізнес-адміністрування” рівня вищої освіти (РВО) «магістр» є кафедра економіки, менеджменту та адміністрування. Кафедра є структурним підрозділом факультету економіки і управління.

ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ
Хмельницького національного університету

(назва навчального закладу)

станом на 01.10.2015 року

№ п/п	Показник	Значення показника
1	Рівень акредитації ВНЗ	IV
2	Кількість ліцензованих спеціальностей	50
3	Кількість спеціальностей, акредитованих за:	
	1 рівнем	-
	2 рівнем	38
	3 рівнем	43
	4 рівнем	39
4	Контингент студентів на всіх курсах навчання	7317
	• на денній формі навчання	4886
	• на інших формах:	
	- заочна	1578
	- дистанційна	853
5	Кількість факультетів (відділень)	7
6	Кількість кафедр (предметних комісій)	45
7	Кількість співробітників (всього)	1301
	• у т.ч. науково-педагогічних	622
8	Серед них:	
	• докторів наук, професорів, осіб/ %	72 / 11,6 %
	• кандидатів наук, доцентів, осіб/ %	419 / 67,4 %
	• викладачів вищої категорії, осіб/ %	-
9	Загальна/навчальна площа будівель, (м ²)	84779,08 / 53313,98
10	Загальний обсяг державного фінансування (тис.грн.), у т.ч. наукова діяльність (тис.грн.)	76543,6 3011,1
11	Кількість посадкових місць в читальних залах	650
12	Кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів / у тому числі з виходом в Internet	1617 / 1596
13	Інше: навчальний корпус №5 (завершується будівництво) (м ²)	9000,0

В основу підготовки фахівців за спеціальністю 8.18010016 “Бізнес-адміністрування” рівня вищої освіти «магістр» покладено компетентнісний підхід, який з одного боку, спрямований на формування професійних навичок, здатностей застосувати набуті професійні знання для вирішення різноманітних виробничих задач, а з іншого – на забезпечення всебічного розвитку особистості майбутнього фахівця, що включає такі необхідні якості, як критичне мислення, креативність і активна життєва позиція.

Студенти, що навчаються за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» забезпечені необхідним фондом навчальної та наукової літератури, який відповідає нормативам МОН України. Окрім цього створено також достатній за обсягом і за переліком назв фонд додаткової літератури, до якого входять допоміжні підручники, посібники, наукові монографії, довідникова, фахова періодика.

Якісна характеристика професорсько-викладацького складу, що забезпечує підготовку фахівців за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» фахівців рівня вищої освіти «магістр» відповідає вимогам, встановленим нормативними документами МОН України (таблиця 2).

Таблиця 2

**СКЛАД КАФЕДР
І ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
8.18010016 «Бізнес-адміністрування» рівня вищої освіти «магістр»**

№	Назва кафедри	Професорсько-викладацький склад		з них працюють													
				на постійній основі								Сумісники					
				Разом		у тому числі						у тому числі					
						Доктори наук, професори		Канд. наук, доценти		Без наукових ступенів і вчених звань		Разом		Доктори наук, професори		Канд. наук, доценти	
осіб	%	осіб	%	Осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	Осіб	%		
1	Кафедра економіки, менеджменту та адміністрування	13	38,2	12	92,3	2	15,38	7	53,85	3	23,08	1	7,7	1	7,7	0	0
2	Кафедра менеджменту	5	14,7	5	100	1	20	3	60	1	20	0	0	0	0	0	0
3	Кафедри фінансів банківської справи та	1	2,9	1	100	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Кафедра економічної теорії	4	11,8	4	100	0	0	2	50	2	50	0	0	0	0	0	0
5	Кафедра автоматизованих систем і моделювання в економіці	1	2,9	1	100	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0
6	Кафедра економіки підприємства і підприємництва	2	5,9	2	100	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Кафедра маркетингу	2	5,9	2	100	0	0	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0
8	Кафедра обліку та аудиту	5	14,7	4	80	1	20	3	60	0	0	1	20	1	20	0	0
9	Кафедра післядипломної економічної освіти і права	1	2,9	1	100	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом		34	100	32	94,1	5	14,71	19	55,88	8	23,53	2	5,9	2	5,9	0	0

Набір студентів для навчання на РВО «Магістр» здійснюється на основі базової, повної вищої освіти, отриманої у галузі знань 0305 «Економіка і підприємництва», та 0306 «Менеджмент» - (БАемб) зі строком навчання 1,5 роки та на основі базової, повної вищої освіти, отриманої за будь-яким напрямком підготовки - (БАімб) зі строком навчання 2 роки.

До підготовки фахівців зі спеціальності «Бізнес-адміністрування» для забезпечення викладання відповідних дисциплін залучені також інші кафедри університету, характеристика яких наведена вище у таблиці 2.

Ректор Хмельницького національного університету – Скиба Микола Єгорович, 1950 року народження. Скиба Микола Єгорович – заслужений працівник народної освіти, відмінник освіти України, доктор технічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, Української технологічної академії, Міжнародної академії інформатизації, Української академії економічної кібернетики, Академії інформатизації освіти.

Висновок.

На підставі перевірки наявності та достовірності документів, що забезпечують правові основи освітньої діяльності ХНУ, експертна комісія зазначає:

ХНУ має оригінали засновницьких документів, що відповідають чинному законодавству та державним стандартам освітньої діяльності;

ХНУ є сучасним навчальним закладом, який має потужну матеріальну базу та відповідний науково-педагогічний потенціал для здійснення підготовки фахівців за спеціальністю, що акредитуються.

2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

Прийом до університету на рівень вищої освіти підготовки магістра здійснюється за конкурсом. Особи, які вступають на навчання за освітніми програмами підготовки магістра на базі здобутого в Хмельницькому національному університеті або іншому вищому навчальному закладі рівня вищої освіти бакалавр (спеціаліст) за відповідним напрямом підготовки, незалежно від джерел фінансування, форми та року закінчення навчання, беруть участь у загальному конкурсі університету.

Викладачі випускової кафедри економіки, менеджменту та адміністрування ефективно здійснюють профорієнтаційну роботу в Подільському регіоні та інших областей України. Кафедра економіки,

менеджменту та адміністрування бере активну участь у підготовці до днів відкритих дверей університету. Викладачі кафедри чергують в приймальній комісії під час прийому заяв абітурієнтів, розповсюджують рекламні матеріали спеціальності. Особлива увага приділяється індивідуальній роботі з потенційними абітурієнтами. Також до профорієнтаційної роботи залучаються студенти усіх курсів спеціальності.

Незважаючи на складну демографічну ситуацію в регіоні, формування контингенту студентів спеціальності специфічної категорії 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» рівня вищої освіти «магістр» у Хмельницькому національному університеті відбувається відповідно до потреб регіону та відповідає ліцензованому обсягу підготовки фахівців.

Важливим джерелом формування контингенту студентів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» рівня вищої освіти «магістр» є випускники, що здобули рівень вищої освіти «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр» за будь-яким напрямом підготовки чи спеціальністю в ХНУ або інших ВНЗ України. Враховуючи цей аспект, випускова кафедра проводить активну роботу щодо залучення студентів під час навчання до наукових розробок, участі у науково-практичних семінарах, конференціях, роз'яснює основні відмінності у підготовці фахівців за рівнем вищої освіти «магістр», поширює інформацію про можливі місця працевлаштування випускників та їх первинні посади, можливості кар'єрного росту після закінчення навчання. Це дозволяє залучити найкращих студентів до продовження навчання за рівнем вищої освіти «магістр» за спеціальністю «Бізнес-адміністрування» у Хмельницькому національному університеті.

Прийом студентів на навчання за спеціальністю специфічної категорії 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» рівня вищої освіти «магістр» здійснюється згідно з Правилами прийому до ХНУ, які поновлюються і затверджуються щорічно. Відповідно ліцензії № 636827 серія АЕ виданої МОН України від 19.06.2015 р. обсяг набору студентів на напрям підготовки 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» - 20 осіб денної форм навчання.

Показники формування контингенту студентів та динаміка напрямку 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» рівня вищої освіти «магістр», прийому та випуску за денною формою навчання подаються в таблиці 3.

ПОКАЗНИКИ ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ**8.18010016 «Бізнес-адміністрування» рівня вищої освіти «магістр»****(за спеціальністю, що акредитується)****ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

(назва навчального закладу)

№ з/п	Показник	Роки			
		2014-2015		2015-2016 (на 1.09.2015)	
		БАімб	БАемб	БАімб	БАемб
1.	Ліцензований обсяг підготовки (денна форма/заочна форма) (осіб)	20/-		20/-	
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)				
	- денна форма	3	17	12	8
	- в т.ч. за держзамовленням:				
	- заочна форма	-	-	-	-
	- в т.ч. за держзамовленням	-	-	-	-
	- нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою				
	- таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-	-	-
	- зарахованих на пільгових умовах;	-	-	-	-
	- з якими укладені договори на підготовку	-	-	-	-
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання				
	- денна;	10	2,35	1	2,75
	- інші форми навчання (заочна форма)	-	-	-	-
4.	Конкурс абітурієнтів на місця держзамовлення				
	- денна форма	-	-	-	-
	- інші форми навчання (заочна форма)	-	-	-	-
5.	Кількість випускників ВНЗ I-го рівня акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на				
	- денну форму	-	-	-	-
	- інші форми (заочна форма)	-	-	-	-

Динаміка змін у контингенті студентів спеціальності, що акредитується представлена у таблиця 4.

Використання ліцензованого обсягу прийому у 2014, 2015 р. на п'ятий курс за спеціальністю специфічної категорії 8.18010016 "Бізнес-адміністрування" освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» склала 100 %. Одним з важливих факторів, що впливає на обсяги набору на напрям (спеціальність) «Бізнес адміністрування» є застосуванням контрактної форми навчання, що передбачає оплату за навчання. Однак, незважаючи на важкий економічний стан як в Україні так і, зокрема, в Подільському регіоні це не вплинуло на рішення студентів продовжити навчання в магістратурі саме за контрактною формою навчання.

ДИНАМІКА ЗМІН КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ
по денній формі навчання за спеціальністю
8.18010016 «Бізнес-адміністрування» рівня вищої освіти «магістр»
(за спеціальністю, що акредитується)
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

№ з/п	Показник	2014				2015			
		Кількість студентів за курсами		Кількість студентів за курсами		Кількість студентів за курсами		Кількість студентів за курсами	
		5 курс		6 курс		5 курс		6 курс	
		БАімб	БАемб	БАімб	БАемб	БАімб	БАемб	БАімб	БАемб
1	Всього студентів в ХНУ	20		-		20		-	
2	Всього студентів напряму (спеціальності)	3	17	-	-	12	8	3	17
3	Кількість студентів, яких відраховано (всього)	-	-	-	-	-	-	-	-
	у т.ч. - за невиконання навчального плану	-	-	-	-	-	-	-	-
	у т.ч. - за порушення дисципліни	-	-	-	-	-	-	-	-
	у т.ч. - у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ	-	-	-	-	-	-	-	-
	у т.ч. - з інших причин	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього)	-	-	-	-	-	-	-	-
	у т.ч. - переведених із інших ВНЗ	-	-	-	-	-	-	-	-
	у т.ч. - поновлених на навчання	-	-	-	-	-	-	-	-

Висновок.

Експертна комісія зазначає, що у Хмельницькому національному університеті проводиться профорієнтаційна робота як на рівні факультету, так і на рівні випускової кафедри економіки, менеджменту та адміністрування.

3. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Організація навчального процесу щодо підготовки фахівців за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» у ХНУ регламентується чинними нормативно-правовими документами, стандартами вищої освіти України та освітніми програмами.

Кваліфікаційні вимоги до діяльності фахівців з бізнес-адміністрування та вимоги до рівня їх компетентності визначені у освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі підготовки магістра спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування».

Встановлено, що з метою унормування змісту професійної підготовки фахівців у ХНУ розроблено та затверджено:

- варіативну частину освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра, у якій відображено фахові спеціальні компетентності і результати навчання магістрів з бізнес-адміністрування;

- варіативну частину освітньо-професійної програми підготовки магістра з бізнес-адміністрування, у якій визначено навчальний час підготовки за циклами, кількість кредитів ЄКТС викладання кожної дисципліни та анотації змісту дисциплін варіативної частини ОПІ магістра;

- засоби діагностики якості вищої освіти для рівня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування», у яких визначено вимоги до кількісного та якісного оцінювання ступеня сформованості знань, умінь, навичок, професійної компетентності для проведення запланованих семестрових контрольних заходів.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014, № 1556-VII, чинних нормативних документів МОН України, «Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті», «Положенню про навчання студентів за освітніми програмами магістра у Хмельницькому національному університеті» розроблено освітню програму підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування», на основі якої розроблено й затверджено структурно-логічні схеми побудови навчальних планів, навчальні та робочі навчальні плани підготовки фахівців спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування», програми навчальних дисциплін за нормативною та варіативною частинами.

Загальний обсяг навчальної роботи згідно з навчальним планом підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» для слухачів, що здобувають освіту на основі диплому бакалавра галузі знань 0305 - "Економіка та підприємництво" або 0306 - "Менеджмент" – складає 90 кредитів ЄКТС ; для слухачів, що навчаються на основі диплому бакалавра інших спеціальностей – 120 кредитів ЄКТС.

Навчальний план підготовки фахівців відповідає вимогам освітньо - професійної програми, складений за типовою формою і містить цикли обов'язкових і вибіркових дисциплін.

Цикл обов'язкових дисциплін дозволяє сформувати у фахівця професійні компетентності для здійснення аналітичної, дослідницької та інноваційної діяльності у галузі управління та бізнес-адміністрування із системою знань, які дозволяють йому вирішувати поточні завдання або розробляти рішення, які забезпечують стійкий безперервний розвиток суб'єктів господарювання в умовах ризиків та невизначеності бізнес

середовища. Система знань та умінь, компетентностей майбутнього фахівця забезпечує також можливість його подальшого навчання та самовдосконалення, що є необхідною умовою для підвищення професійного рівня магістрів.

Цикл вибіркових дисциплін магістерської програми спрямований на розвиток компетентностей практикуючих керівників підприємств і організацій (окремих структурних та функціональних підрозділів) та зорієнтований на розвиток лідерства, формування нових підходів до управління підприємствами і організаціями, їх інноваційність.

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки магістра (строк навчання 1 рік, 10 місяців – 120 кредитів ЄКТС) та час за циклами підготовки складає відповідно: дисципліни циклу базової підготовки – 900 год./30,0 кредитів (25,0%); дисципліни циклу спеціальної підготовки – 750 год./25,0 кредитів (20,8%); дисципліни циклу професійної та практичної підготовки - 1050 год./35,0 кредитів (29,2%); практична підготовка – 360 год./12,0 кредитів (10,0%). Державна атестація магістра передбачає підготовку і захист дипломної роботи 540 год./18,0 кредитів (15,0%). Загалом в навчальному плані підготовки магістра дотримано співвідношення між нормативною та варіативною частиною, що складає відповідно 59,9% та 40,1%.

Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки магістра (строк навчання 1 рік, 5 місяців – 90 кредитів ЄКТС) та час за циклами підготовки складає відповідно: дисципліни циклу спеціальної підготовки - 1050 год./35,0 кредитів (38,9%); дисципліни циклу професійної та практичної підготовки - 750 год./25,0 кредитів (27,8 %); практична підготовка – 360 год./12,0 кредитів (13,3%). Державна атестація магістра передбачає підготовку і захист дипломної роботи 540 год./18,0 кредитів (20,0%). Загалом в навчальному плані підготовки магістра дотримано співвідношення між нормативною та варіативною частиною, що складає відповідно 58,9% та 41,1%.

Розроблені навчальні та робочі навчальні плани побудовані на основі структурно-логічних схем затверджених ректором ХНУ у встановленому порядку, що відображають безперервність, наступність та ступневність підготовки фахівців.

Всі навчальні дисципліни забезпечені навчальними та робочими навчальними програмами. Склад дисциплін навчального плану, зміст навчальних програм дисциплін повністю відповідають вимогам кваліфікаційної характеристики, забезпечують підготовку кваліфікованих фахівців, достатньо повно адаптованих до майбутньої професійної

діяльності. Організована тісна взаємодія випускової кафедри з іншими кафедрами університету, які забезпечують підготовку студентів з відповідних дисциплін. Програми навчальних дисциплін узгоджені за змістом із складовими галузевих стандартів підготовки фахівців за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування», відповідають потребам ринку праці.

Висновок.

Експертна комісія вважає, що навчальний процес у Хмельницькому національному університеті організований відповідно до чинного законодавства України, повністю забезпечений організаційно-методичними документами та відповідає існуючим критеріям державних вимог до акредитації навчального закладу для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

В ході експертизи освітньої діяльності вивчено навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» та встановлено таке.

Забезпечення підготовки фахівців спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» навчальними підручниками, посібниками, довідковою та іншою навчальною літературою, що знаходиться у власній бібліотеці Хмельницького національного університету є цілком достатнім та відповідає нормативам. Створено також достатній за обсягом і переліком назв фонд додаткової літератури, до якого входять допоміжні підручники, посібники, наукові монографії, довідникова та словникова література. У бібліотеці у достатній кількості представлені також періодичні фахові видання.

На факультеті економіки і управління Хмельницького національного університету діє навчально-методичний центр, оснащений новітньою науково-методичною літературою та комп'ютерною технікою. Зазначеним центром також передплачується 12 найменування фахових спеціалізованих періодичних видань, в тому числі російськомовних та англomовних.

Оскільки методологія навчання в ХНУ сьогодні переорієнтовується з лекційно-інформативного стилю на індивідуально-диференційований принцип засвоєння та оцінювання знань студента, в університеті розробляються інтерактивні методичні комплекси навчальних дисциплін у форматі електронної навчальної системи „Модульне динамічне об'єктно-орієнтоване середовище для навчання MOODLE”. За всіма дисциплінами

діючих навчальних планів розроблено електронні версії навчально-методичного забезпечення, які розміщені на сайті університету у модульному динамічному об'єктоорієнтованому середовищі (MOODLE), а також в електронній бібліотеці розміщено електронні методичні вказівки до вивчення курсів. Завдяки цій системі кожен студент має можливість отримати весь пакет необхідної навчально-методичної та наукової літератури до дисципліни. Передбачається можливість запису розміщеної у цій системі інформації на електронних носіях.

Діяльність викладачів кафедри економіки, менеджменту та адміністрування спрямована на постійне вдосконалення методичного забезпечення дисциплін (лабораторних, практичних, семінарських занять, курсового і дипломного проектування, самостійної роботи студентів, розробку та застосування прикладних, комп'ютерних програм). На кафедрі постійно накопичується навчально-методичне забезпечення з кожної дисципліни. Представлена інформація про забезпечення навчального процесу навчальною та довідковою літературою, інструктивно-методичними матеріалами, наявність відео-ком'ютерних фондів та електронних освітніх ресурсів, видання з грифом МОН України за останні 5 років відображає високий якісний рівень навчально-методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» в Хмельницькому національному університеті. Викладачами кафедри економіки, менеджменту та адміністрування за 2008-2015 роки підготовлено та видано 23 навчальних підручники, посібники з грифом МОН України та монографії, які використовуються в навчальному процесі.

Дисципліни, з яких виконуються курсові роботи повністю забезпечені відповідними методичними розробками, державна атестація (дипломна робота) в повному обсязі забезпечена методичними розробками, в яких відображена тематика дипломних робіт та вимоги до їх написання та оформлення.

Фахівцями кафедри економіки, менеджменту та адміністрування розроблено методичні вказівки для проходження практик відповідно до вимог та положень МОН щодо проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Вони включають питання організації, проведення та підведення підсумків практики, як складової завершального етапу навчання і підготовки магістрів з спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» у ХНУ.

Переддипломна та практика з фаху відповідно до навчального плану проводиться на базі установ, підприємств та організацій, з якими укладено угоди про проходження практики чи обраних самостійно студентами.

Програмно-методичне забезпечення навчального процесу, що використовується при підготовці магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» включає в себе різні пакети прикладних програм (ППП) та відповідає принципам безперервності застосування протягом всього часу навчання.

Викладачами впроваджуються в навчальний процес нові технології навчання. Широко застосовується практика ведення лекцій за допомогою мультимедійного супроводу, що робить процес навчання більш технологічним і результативним.

Інформаційне забезпечення навчального процесу базується на активному використанні можливостей таких структур університету, як: інформаційно-видавничий центр; наукова бібліотека; локальна комп'ютерна мережа з доступом до мережі Internet.

В цілому аналіз забезпеченості навчального процесу підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» у ХНУ навчальними та робочими програмами, методичними вказівками до практичних та семінарських занять, інструкціями до лабораторних занять, методичними вказівками та тематикою з курсового проектування, методичними вказівками з організації самостійної роботи студентів, методичним забезпеченням контролю знань студентів (контроль поточних та залишкових знань (ККР)), підручниками, навчальними посібниками, методичним забезпеченням державної атестації показав, що всі показники відповідають нормативним. Забезпечення навчального процесу навчальною та довідковою літературою, інструктивно-методичними матеріалами є цілком достатнім. З усіх предметів наявні електронні методичні вказівки до виконання практичних та лабораторних робіт, які є доступними через модульне середовище для використання студентами як під час занять, так і для самостійної роботи.

З метою контролю знань студентів розроблено відповідні пакети контрольних робіт з навчальних дисциплін та комплексні контрольні роботи. Контроль залишкових знань здійснюється систематично у формі ректорських контрольних робіт.

Висновок.

Проаналізувавши навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування», експертна комісія зазначає, що усі дисципліни навчального плану мають відповідне методичне забезпечення, що відповідає існуючим критеріям державних вимог до акредитації навчального закладу для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

5. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Навчально-виховний процес підготовки за спеціальністю «Бізнес-адміністрування» РВО «Магістр» у поточному періоді обслуговує професорсько-викладацький склад загальною чисельністю 34 особи, з них: 7 осіб (20,6%) – доктори наук, професори та 19 осіб (55,8%) – кандидати наук, доценти.

Для проведення лекційних занять з дисциплін навчального плану заявленої спеціальності передбачено залучення науково-педагогічного складу кафедр університету, 100% з яких – науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями. Частка лекційних годин, що забезпечують науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями доктора наук, професора або прирівняні до них особи (кандидати наук, доценти, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в ХНУ не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій) складає 61,7% обсягу лекційних годин навчального плану підготовки студентів за РВО «Магістр» зі строком навчання 1,5 роки (на основі базової, повної вищої освіти у галузі знань 0305 «Економіка і підприємництва», 0306 «Менеджмент та адміністрування») та 63,4% лекційних годин навчального плану підготовки студентів за РВО «Магістр» і строком навчання 2 роки (на основі базової, повної вищої освіти за будь-яким напрямком підготовки).

Всі викладачі, які забезпечують навчально-виховний процес за спеціальністю «Бізнес-адміністрування» мають базову вищу освіту, що відповідає закріпленим за ними дисциплінам.

Випусковою кафедрою спеціальності «Бізнес-адміністрування» є кафедра економіки, менеджменту та адміністрування (ЕМА) факультету економіки та управління Хмельницького національного університету, яка має більше ніж 30-річний досвід освітньої діяльності та, зокрема, 20-ти річний досвід підготовки фахівців у галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування». На момент проведення експертної оцінки на кафедрі економіки, менеджменту та адміністрування працює 15 осіб науково-викладацького складу, з них: 3 особи (20%) – доктори наук, професори (у т.ч. 1 за сумісництвом); 9 осіб (60%) – кандидати наук, доценти (у т.ч. 1 за сумісництвом). Частка постійних працівників кафедри – 86,7%.

Кафедру економіки, менеджменту та адміністрування з 27.08.2002 р. очолює професор, кандидат економічних наук Тюріна Н.М. Стаж її науково-педагогічної діяльності у вищих закладах освіти III-IV рівнів акредитації 40

років.

Під керівництвом проф. Тюріної Н.М. підготовлено 3 кандидати економічних наук. Проф. Тюріна Н.М. активно проводить наукову-дослідну роботу, керує аспірантами, була ініціатором та співорганізатором чотирьох міжнародних конференцій, має більше 140 публікацій наукового, навчально-методичного характеру, є автором 2 підручників, 4 навчальних посібників з грифом МОН України та 2 монографій, має публікації у закордонних виданнях та у науково метричній базі Skopus.

На кафедрі економіки, менеджменту та адміністрування Хмельницького національного університету ведеться активна наукова діяльність. Основний напрямок наукової роботи на кафедрі – дослідження теоретичних і практичних аспектів управління виробничими системами та бізнес-процесами у них. На кафедрі ЕМА працюють та розвиваються три наукові школи, в рамках яких здійснюється науково-дослідна робота прикладного та фундаментального характеру. Результати досліджень знайшли втілення в 13 монографіях, 10 підручниках та навчальних посібниках, дисертаційних роботах аспірантів, викладачів кафедри, (за останні 3 роки захищено 6 кандидатських дисертацій), виконанні держбюджетної та госпдоговірної наукової роботи.

Матеріали наукових досліджень професорсько-викладацького складу кафедри ЕМА активно запроваджуються у навчальний процес, використовуються при розробці лекційних курсів, завдань для самостійної, індивідуальної роботи студентів тощо.

Наукова діяльність викладачів кафедри сприяє створенню сприятливого освітнього середовища, створює умови для забезпечення отримання студентами якісної освіти. Співробітництво в науково-освітній сфері із зарубіжними фахівцями дозволяє професорсько-викладацькому колективу кафедри інтегруватися в європейський, світовий освітній і науковий простір, налагодити взаємовигідні зв'язки й працювати на якісно новому рівні.

В цілому, робота викладачів кафедри спрямована на підвищення результативності їх наукових досліджень та сприяє створенню сприятливого освітнього середовища, що забезпечує умови для отримання студентами якісної освіти.

Висновок.

Показники кадрового забезпечення та якісного складу науково-педагогічних кадрів випускаючої кафедри з підготовки магістрів за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» відповідають існуючим критеріям державних вимог до акредитації навчального закладу для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Матеріально-технічне забезпечення наряду з підготовки фахівців спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» освітнього рівня «магістр» забезпечується за рахунок матеріальної бази як загально-університетського рівня, так і рівня випускаючої кафедри.

Університет розміщений у 9-ти навчальних корпусах. Загальна площа становить 84779,0 кв.м, навчальна 53313,98 кв.м. На 1-го студента припадає 19,9 кв.м. навчальної площі, що відповідає питомим показникам площ навчальних приміщень, лабораторій, кабінетів, спортивних приміщень, актових залів та клубних приміщень, вказаних у ДБН України. При роботі ХНУ у дві зміни площа на 1-го студента фактично приведенного контингенту становить 31,6 кв.м, що відповідає рекомендованим показникам розрахункової площі навчальних закладів.

Наявні приміщення (навчальні, навчально-виробничі, побутові, спортивні та інші) відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України. Приведені показники значно покращаться при введенні в експлуатацію нового навчального корпусу площею 9000 кв.м.

Кількість лекційних аудиторій, аудиторій для проведення практичних, лабораторних занять, навчально-виховних заходів, достатня для здійснення освітньої діяльності в університеті, у тому числі - для підготовки магістрів за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування».

У навчальному процесі активно використовується комп'ютерне обладнання. Лекційні аудиторії у більшості оснащені мультимедійним обладнанням, що дозволяє викладати матеріал на сучасному науково-методичному рівні.

На сьогоднішні комп'ютерна мережа університету охоплює усі 9 навчальних корпусів та 5 гуртожитків, що підключені до оптоволоконних ліній зв'язку. В навчальному процесі використовується 1617 комп'ютерів, які підключені до комп'ютерної мережі, з яких 1596 мають доступ до Internet. В мережі університету встановлено більше 20 високопотужних серверів різного призначення на базі мікропроцесорів Celeron 2,4, Pentium IV (3.0GHz), AMD Athlon 64 X2 (2.1GHz) та ін. Локальна мережа університету побудована за топологією "зірка" з використанням 1000 Мбітних комутаторів. Оптоволоконний зв'язок між усіма учбовими корпусами та бібліотечним корпусом виконаний за 1Гбітною технологією. До мережі університету підключено читальні зали п'ятьох гуртожитків. На сьогоднішній день, в університеті функціонує один зовнішній оптичний

канал доступу до Internet, з пропускнуою здатністю 350 Мбіт/с (вдень) та 500 Мбіт/с (вночі) - провайдер УРАН (наземний канал, оптоволокну). Доступ до каналів Internet здійснюється через Proxi-сервера.

Загальна кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів ХНУ – 1617. Тобто, кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів – 12,8.

Матеріальна база університету постійно поліпшується. Проводиться переоснащення та обладнання сучасними технічними засобами навчання лабораторій і лекційних аудиторій. Потреби навчального та виховного процесу забезпечує сучасна студія звуко- та відеозапису.

Наукова бібліотека Хмельницького національного університету розташована в окремому дев'ятиповерховому будинку, яке займає площу 5212,5 кв.м. і має власне книгосховище. До послуг студентів та викладачів 7 галузевих читальних залів (загалом 650 робочих місць), 3 абонементів, міжбібліотечний абонемент МБА, спеціальні сектори: науково-технічної документації (стандарти, автореферати, дисертації), літератури іноземними мовами, зал каталогів та електронної інформації. Бібліотека підписує фахові періодичні видання в галузі економіки та управління. В рамках корпоративної діяльності здійснюється обмін повнотекстовими БД з бібліотеками інших ВНЗ України, підписано договір з Головною бібліотекою Краківської політехніки. ХНУ є членом консорціуму з використання БД EBSCO, забезпечує доступ до інших віддалених БД.

Студенти університету забезпечені місцями в 5-ти гуртожитках (житлова площа складає 13218,0 кв.м), де проживає 100% студентів, які потребують житла.

При університеті працює 2 їдальні та 17 буфетів (загальна кількість місць – 520), кількість студентів, що припадає на одне посадкове місце в їдальнях і буфетах – 10 осіб. Студенти на 100% забезпечені харчуванням.

В університеті є також потужний спортивно-оздоровчий комплекс, у складі якого – спортивні та тренажерні зали, стадіони, водно-веслувальна база на 70 човнів. Діє літній студентський спортивно-оздоровчий табір у с. Головченці на 110 місць.

У ХНУ діє три актових зали загальною площею 775,2 кв.м: 4-й корпус (великий) – 602,1 кв.м; 3-й корпус (2-пов. зал засідань Ректорату) – 78,3 кв.м; 3-й корпус (4-й пов. конференц-зал) – 94,8 кв.м.

Лекції проводяться в потокових аудиторіях загально університетського підпорядкування.

Випускова кафедра – кафедра економіки, менеджменту та адміністрування має достатню матеріальну базу для ефективної організації навчального процесу та самопідготовки професорсько-викладацького складу.

Кафедра має приміщення для викладачів, що забезпечені комп'ютерною технікою, які об'єднані локальною мережею та мають вихід в Internet. Кабінет завідувача кафедри – 18 кв.м. – обладнаний комп'ютерами з доступом до мережі Інтернет.

Загальна площа приміщень кафедри складає 220 кв.м., з них під спеціалізовані лабораторії відведено 166 кв.м.(83 % від загальної площі), в тому числі закріплені 2 спеціалізовані комп'ютерні класи. Закріплені за кафедрою лабораторії оснащені 26 ПЕОМ., що дозволяє довести норму праці студента на комп'ютері(включаючи самостійну роботу) до 3 годин в день. Усі пакети прикладних програм, що встановлені у комп'ютерних лабораторіях та класах є ліцензійними.

На кафедрі налагоджена система контролю за дотриманням вимог техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Матеріально-технічна база кафедри та університету дозволяє повністю забезпечити проведення всіх видів навчальних занять, що передбачені навчальним планом спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» освітнього рівня «магістр».

Висновок.

Експертна комісія встановила, що матеріально-технічна база університету забезпечує умови для проведення теоретичних, практичних та індивідуальних занять. Аудиторії, кабінети і лабораторії відповідають нормативним санітарно-технічним вимогам підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

7. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ І ВИКОРИСТАННЯ ВИПУСКНИКІВ

Рівень підготовки магістрів оцінено на основі результатів виконання студентами спеціальності, що акредитується, комплексних контрольних робіт (ККР), зовнішньої експертизи курсових робіт, а також на підставі результатів практичної підготовки та виконання магістерських робіт, передбачених планами підготовки.

З метою проведення первинної акредитаційної експертизи спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» та встановлення рівня підготовки фахівців з циклів соціально-економічних, професійно-орієнтованих та професійних дисциплін навчальних планів за наказами ректора ХНУ (наказ №45 від 16.03.15р., наказ № 137 від 16.09.15р) було проведено комплексні контрольні роботи для студентів спеціальності «Бізнес-адміністрування». Студенти цієї спеціальності виконували ККР за варіантами відповідно до затвердженого графіка після вивчення дисциплін І-

го та II-го семестрів 2014-2015 н.р. (остання перед акредитацією сесія). Комплексними контрольними роботами було охоплено групи студентів, які навчаються за спеціальністю “Бізнес-адміністрування” – БАемб-10-1 (група студентів, набір яких здійснений з економічних спеціальностей) та БАімб-10-1 (група студентів, набір яких здійснений з неекономічних спеціальностей).

Винесені для контролю питання охоплювали програми всього курсу. Оцінка виконання ККР здійснювалась за прийнятими критеріями.

Зведена відомість результатів перевірки знань студентів додається (таблиця 5). Абсолютна успішність на РВО магістр склала 98,6%, якість навчання, відповідно за цим рівнем, становить 80,7%. Ці показники відповідають вимогам акредитації підготовки фахівців кваліфікаційного рівня “магістр”.

Результати сесій і аналіз виконаних комплексних контрольних робіт, курсових робіт РВО магістра показали, що студенти у достатній мірі володіють теоретичними знаннями, практичними навичками та компетенціями для вирішення професійних завдань, пов’язаних з прийняттям управлінських рішень. Перевірка експертами 25 % курсових робіт магістрів показала, що розбіжність в оцінюванні відповідає нормативам та складає 0,2. Тематика курсових робіт є актуальною.

На момент підготовки акредитаційної справи студенти групи БАемб-10-1 проходили переддипломну практику на підприємствах відповідно до укладених угод. Після закінчення практики вона буде оцінена згідно вимог, які представлені у методичних вказівках до проходження практики, підготовки та захисту дипломної роботи магістра за спеціальністю 8.18010016 «Бізнес-адміністрування».

Після закінчення теоретичного навчання студенти показали знання та вміння: приймати управлінські рішення з використанням сучасних методів математичного та комп’ютерного моделювання; впроваджувати стратегічні заходи щодо розвитку соціально-економічних систем; засновувати та управляти господарською діяльністю організації; управляти кризовими ситуаціями; оформлювати фінансову звітність організації за міжнародними стандартами; оцінювати конкурентоспроможність бізнесу та управляти заходами щодо її покращення за допомогою сучасних методів менеджменту; управляти процесом роботи з персоналом з використанням комп’ютерних технологій; володіти сучасними технологіями управління персоналом; аналізувати основні проблеми сучасного менеджменту та реалізовувати шляхи їх вирішення на підприємстві; проводити наукові дослідження та організовувати дослідну роботу; проводити оцінку та моделювання економічних ризиків, впроваджувати заходи щодо їх мінімізації та попередження.

Таблиця 5

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
студентами 8.18010016 «Бізнес-адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Назва дисциплін, за якими проводився контроль	Курс	Група	Кількість студентів, осіб	Виконували КРР		З них одержали оцінки								За результатами самоаналізу			За результатами експертної перевірки			Відхилення		
						"5"		"4"		"3"		"2"		Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал
						осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%									
						7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Цикл дисциплін базової підготовки																						
Менеджмент	5	БАімб-10-1	3	3	100	1	33,3	2	66,7					100	100	4,3	100	100	4,3	0,00	0,00	0,00
Усього за циклом			3	3	100	1	33,3	2	66,7	-	-	-	-	100	100	4,3	100	100	4,3	0,00	0,00	0,00
Цикл дисциплін спеціальної підготовки																						
Операційний менеджмент	5	БАемб-10-1	17	16	94,1			10	62,5	6	37,5			100	62,5	3,7	94,1	56,2	3,6	-5,9	-6,3	-0,1
	5	БАімб-10-1	3	3	100	2	66,7			1	33,3			100	66,7	4,3	100	66,7	4,0	0,0	0,0	-0,3
Управлінський облік	5	БАемб-10-1	17	17	100			9	53,0	8	47,0			100	53,0	3,5	94,1	56,2	3,6	-5,9	-3,2	-0,1
	5	БАімб-10-1	3	3	100	1	33,3	2	66,7					100	100	4,3	100	66,7	4,0	0,0	0,0	-0,3
Усього за циклом			40	39	98,5	3	7,7	21	53,8	14	38,5			100	70,6	3,95	97,1	61,5	3,8	-2,9	-9,1	-0,15
Всього			43	42		3		33		5		-	-	100	85,3	4,13	98,6	80,7	4,05	-1,4	-4,6	-0,08

Голова комісії

Член комісії

Голова експертної комісії

І.А. Ігнат'єва

О.В. Димченко

І.А. Ігнат'єва

Студенти демонструють повну готовність до проходження процедури державної атестації у 2015–2016 рр. Робота державної екзаменаційної комісії запланована відповідно до графіків, затверджених наказом ректора, вся документація знаходиться у належному стані. Студенти спеціальності «Бізнес-адміністрування» виконують дипломну роботу згідно затвердженої тематики на матеріалах та згідно попередніх замовлень організацій і підприємств виробничої й невиробничої сфери. Тематика дипломних робіт є актуальною для сучасних умов господарювання, спрямована на вирішення існуючих реальних проблем в діяльності підприємств та організацій. Дипломні роботи виконуються на матеріалах реальних підприємств різних регіонів України. Всі дипломні роботи мають практичне спрямування та будуть проходити внутрішнє та зовнішнє рецензування.

Підвищенню якості підготовки фахівців сприяє залучення студентів до наукової діяльності, публікації студентів у наукових виданнях. Студенти являються постійними учасниками Всеукраїнських конкурсів наукових робіт за спеціальністю та отримують призові місця.

Висновок.

Якість підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» відповідає існуючим критеріям державних вимог до акредитації навчального закладу для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

8. ПЕРЕЛІК ЗАУВАЖЕНЬ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ З ЇХ УСУНЕННЯ

За результатами експертизи матеріалів ліцензійної справи та фактичного стану діяльності Хмельницького національного університету були надані рекомендації щодо покращення роботи випускової кафедри, які наведені нижче у таблиці 6 та прийняті до виконання. Колективом кафедри економіки, менеджменту та адміністрування було враховано усі рекомендації щодо покращення роботи, надані експертною комісією та вжито відповідних заходів.

Перелік зауважень (приписів) контролюючих державних органів та реалізація заходів щодо їх усунення

Контролюючий орган	Зміст зауважень	Заходи щодо усунення зауважень
Експертна комісія з ліцензування	Розширити співпрацю з провідними іноземними університетами, збільшувати кількість наукових публікацій у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.	<p>У 2014-2015 роках було підписано двосторонні угоди про співробітництво, зокрема із: Софійським університетом Св. Климента Охридського (Болгарія); Лодзьким університетом (Польща); Університетом Жиліна (Словаччина), Університетом Марії Склодовської - Кюрі (Польща), Академією готельного бізнесу, туризму та громадського харчування в Познані (Польща); Товариством «Європа-Схід» (Польща).</p> <p>Створена Мережа університетів-партнерів з Білорусі, Молдови, Грузії, Польщі та України, до якої долучилось 10 університетів для налагодження тісного та плідного наукового, освітнього, культурного співробітництва.</p> <p>Кафедрою економіки, менеджменту та адміністрування проведено IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми економіки та менеджменту: теоретичні і практичні аспекти» (країни учасники: Україна, Росія, Грузія, Молдова, Словаччина) м. Хмельницький, 21-23 травня 2015 року.</p> <p>Викладачами кафедри (Тюріна Н.М., Карвацка Н.С., Назарчук Т.В., Остапчук О.В.) було підготовлено та опубліковано 2 наукові статті у журналах та збірниках наукових праць, що входять до наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science).</p>
Експертна комісія з ліцензування	Продовжити практику підготовки, видання викладачами кафедри економіки та менеджменту промислових підприємств навчальних посібників і підручників з грифом МОН України	<p>Упродовж 2014-2015 років викладачами кафедри було підготовлено та видано два навчальних посібника:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій / Т.В. Назарчук, О.М.Косіюк - К.: "Центр учбової літератури", 2015. - 568 с. 2. Тюріна Н.М. Логістика / Н.М. Тюріна, І.В. Гой, І.В. Бабій - К.: "Центр учбової літератури", 2015. - 392 с. <p>Викладачі кафедри також брали активну участь у підготовці та виданні монографій. У 2014-2015 роках було видано 7 монографій.</p>
Експертна комісія з ліцензування	Активізувати роботу у напрямку підготовки резерву науково-педагогічних і наукових працівників шляхом активного залучення магістрів до виконання наукових і науково-дослідних робіт кафедри, підготовки та захисту кандидатських.	<p>На кафедрі ЕМА активізовано роботу у напрямку підготовки резерву науково-педагогічних і наукових працівників шляхом активного залучення магістрів до виконання наукових і науково-дослідних робіт кафедри. Так, студенти-магістранти брали активну участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт і Всеукраїнських студентських олімпіадах та нагороджені Почесними грамотами «За високий рівень наукового дослідження» (Тітєвська Ю.В., Козак М.М., Оранський Я.О.); Грамотою «За наукову новизну»</p>

	дисертацій	(Шатайло О.А); Дипломом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Бойчук О.В.); Грамотою «Переможець II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади у номінації: «Менеджер-аналітик» (Шатайло О.А.) та у номінації «За аналітичні здібності» (Бондарук О.А.). На кафедрі готуються до захисту дві кандидатських дисертації (Косіюк О.М., Бабій І.В.) та одна докторська дисертація (Капінос Г.І.).
Експертна комісія з ліцензування	Привести у відповідність назву випускової кафедри до профілю спеціальностей, за якими здійснюється підготовка магістрів	З метою приведення у відповідність назви випускової кафедри до профілю спеціальностей, за якими здійснюється підготовка магістрів кафедри «Економіки та менеджменту промислових підприємств» було перейменовано на кафедру «Економіки, менеджменту та адміністрування» (наказ №168 від 21.11.14 року)

Висновок.

Рекомендації щодо покращення процесу підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування», які отримані під час ліцензійної експертизи, прийняті до уваги і проведена робота щодо їх реалізації.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Розглянувши матеріали акредитаційної справи підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» у Хмельницькому національному університеті та перевіривши на місці діяльність університету, експертна комісія дійшла висновків, що усі необхідні документи, кадровий потенціал, матеріально-технічна база, навчально-методичне і інформаційне забезпечення, якість підготовки фахівців у цілому відповідають вимогам акредитації.

Експертна комісія вважає за доцільне надати керівництву Хмельницького національного університету та випусковій кафедрі економіки, менеджменту та адміністрування рекомендації, які не впливають на загальний позитивний висновок експертної комісії:

1. Для підвищення якості підготовки фахівців поглиблювати подальшу інформатизацію навчального процесу, більш широко використовувати наявну матеріально-технічну базу та можливості сучасних інформаційних технологій (прикладних програм та бізнес-симуляцій навчального характеру, інтерактивних методів навчання).

2. Продовжити укомплектування випускової кафедри економіки, менеджменту та адміністрування професорсько-викладацьким складом з науковими ступенями і вченими званнями. Активізувати роботу на кафедрі щодо підготовки та захисту докторських дисертацій.

3. Для підвищення рівня якості наукових досліджень розширювати співпрацю з провідними іноземними університетами, збільшувати кількість наукових публікацій у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.

4. Продовжити поповнення бібліотечного фонду Хмельницького національного університету сучасними підручниками і навчальними посібниками державною та іноземними мовами.

Висновок

У цілому експертна комісія вважає за доцільне рекомендувати Міністерству освіти і науки України акредитувати Хмельницький національний університет на здійснення освітньої діяльності з підготовки магістрів спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування» з ліцензованим обсягом 20 осіб денної форми навчання.

Голова експертної комісії:
проректор з науково-педагогічної роботи
Київського національного університету
технологій та дизайну,
доктор економічних наук, професор

 I.A. Ігнат'єва

Член експертної комісії:
завідувач кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального
розвитку Харківського національного
університету міського господарства
ім. О.М. Бекетова,
доктор економічних наук, професор

 O.V. Димченко

3 грудня 2015 р

З експертним висновком ознайомлений:

Ректор Хмельницького національного університету,
доктор технічних наук, професор

 M.C. Скиба

Голова експертної комісії

I.A. Ігнат'єва

**Порівняльна таблиця відповідності досягнутого рівня освітньої діяльності
Хмельницького національного університету державним вимогам до акредитації
за рівнем вищої освіти «магістр» спеціальності 8.18010016 «Бізнес-адміністрування»**

Назва показника (нормативу)	Значення показника за освітньо-кваліфікаційним рівнем <u>магістр</u>		
	норматив	фактично	відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	-
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання)	20	20	-
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	Не передбачено планом	
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50		
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	100	+ 5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	88,9	+ 38,9
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	43,8* (5 кандидатів наук, доцентів, прирівняних до докторів наук, професорів на 20 осіб ліцензованого обсягу)	+ 3,8
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
- у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	75* (4 доктора наук, професора та 4 кандидата наук, доцента, прирівняних до докторів наук, професорів на 20 осіб ліцензованого обсягу)	+ 35

Назва показника (нормативу)	Значення показника за освітньо-кваліфікаційним рівнем <u>магістр</u>		
	норматив	фактично	відхилення
1	2	3	4
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	-
2.5. Наявність кафедри з фундаментальної підготовки	+	+	-
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	-
доктор наук або професор	+	+	-
кандидат наук, доцент			
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	-
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	100	+30
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 "Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини" і 0202 "Мистецтво", крім спеціальності "Дизайн")	12	12,8	+0,8
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 "Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини" і 0202 "Мистецтво", крім спеціальності "Дизайн")	-	-	-
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	-
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	-
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчика	+	+	-
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	-
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	-
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	-
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	-
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):	100	100	-
4.4.1. Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін			
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт (% від потреби)	100	100	-

Назва показника (нормативу)	Значення показника за освітньо-кваліфікаційним рівнем <u>магістр</u>		
	норматив	фактично	відхилення
1	2	3	4
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	-
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	-
4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	-
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	-
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	-
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	-
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, наявними у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	-
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	5	5,14	+0,14
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	8	9	+1
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернету як джерела інформації: наявність обладнаних лабораторій наявність каналів доступу	+ +	+ +	- -
6. Якісні характеристики підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів			
6.1 Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
6.1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-
6.1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
6.1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	-
6.2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
6.2.1. Рівень знань студентів з базової підготовки (цикл дисциплін базової підготовки), (БАімб)**:			
6.2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
6.2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «відмінно» і «добре»), %	50	91,7	41,7

Продовження таблиці

Назва показника (нормативу)	Значення показника за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр		
	норматив	фактично	відхилення
1	2	3	4
6.2.2. Рівень знань студентів з фахової підготовки (цикл дисциплін спеціальної підготовки), (БАемб/ БАімб):			
6.2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100/100	+10/+10
6.2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «відмінно» і «добре»), %	50	68,6/77,8	+18,6/+27,8
6.2.3. Рівень знань студентів з фахової підготовки (цикл дисциплін вільного вибору ВНЗ), (БАемб/ БАімб):			
6.2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100/100	+10/+10
6.2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «відмінно» і «добре»), %	50	76,5/100	+26,5/+50,0
6.3. Організація наукової роботи			
6.3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-
6.3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

* - при розрахунку частки докторів наук або професорів прирівнювали двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора. Д.н., професори: Кулинич О.І., Войнаренко М.П., Ведерніков М.Д., Рясних С.Г., Тюріна Н.М., Лук'янова В.В., Олуйко В.М. К.н., доценти, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом МОНУ або монографій: Любохинець Л.С., Назарчук Т.В., Скоробагата Л.В., Бойко Р.В., Шавкун В.М., Капінос Г.І., Сокирник І.В., Карвацка Н.С., Кравчук С.Й., Новікова О.С.

** - БАемб-10-1 - група студентів, набір яких здійснений з економічних спеціальностей (1,5 роки підготовки) та БАімб-10-1 - група студентів, набір яких здійснений з неекономічних спеціальностей (2,0 роки підготовки).

Голова експертної комісії:

проректор з науково-педагогічної роботи
Київського національного університету
технологій та дизайну,
доктор економічних наук, професор

I.A. Ігнат'єва

Член експертної комісії:

завідувач кафедри економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального
розвитку Харківського національного
університету міського господарства
ім. О.М. Бекетова,
доктор економічних наук, професор

O.V. Димченко

3 грудня 2015 р

З експертним висновком ознайомлений:

Ректор Хмельницького національного
університету,
доктор технічних наук, професор

M.E. Скиба

Голова експертної комісії

I.A. Ігнат'єва